

ortus fuit sol ille candidissim⁹ xgo maria quā
vra it hiero. in fmo. de assump. totā incalu-
erat diuin⁹ amor vt nihil i ea eēt nisi ardor cō-
tinu⁹ ⁊ ebrietas pfuse charitat⁹ tunc frigida
corda auaroz luxuriosoz supboz sūt calefa-
cta. qz certe fuit mī mie xgo mūdiciē ⁊ humi-
litis exēplar. ⁊ qd ab ea nō accēdes ad vite
miam mūdiciā ⁊ humilitatis sequelā. ideo d
īpo pōt exponi illud Naum. Ortus ē sol nō
ille sol materialis seu corporalis sed sol clarita-
tis virginalis. qz frig⁹ peccati depulit ⁊ calo-
rem amoris adduxit. Tercio sol sua virtute
inferiora saluat ⁊ pseruat. qz vt dicit Alexā-
der. Elemēta ppter p̄trietatē ⁊ mutuā re-
pugnātiā quā hnt ad inuicē se destruerēt ni-
si per virtutē solis ⁊ celestiu influentiā in eē
debito seruarent. Ita maria saluat oēs pec-
catores in se cōfidētes ⁊ quos deus non vult
saluare p suā iusticiā saluet p suā miaz. vt di-
cit Anb. in ser. Sed qz maria mā mie tūc p
suā miam ligauit filiū sui seuerā iusticiā ⁊ iaz
pronus ē ad miserandū. Jō Anshel. in li. cō/
templa. petit dīcēs. Bīc saluator quē salua-
bis. dīc salutis mā p quo orabis si te domi-
no p̄cipiente ⁊ te dñā cōsciente tormēta veta-
bunt peccatorē. si infern⁹ absorbet reum i se
desperantē ⁊ in vobis p̄fidentē. aut ḡ misere-
mini mei aut ostēdite mihi misericordiores.
sed qz nō sunt. iō ad nullū aliū pfugio nisi ad
vos. sed qz magna inīqtas mea modica fidel
mea ⁊ tepida charitas mea ⁊ tā fatua oratio
mea vt nec merear peccatoz veniā nec salutē
gratiam. hoc ipsum ē q amplius peto ac in-
quīo mihi merita mea nō vidētis sufficē vbi
vestra pietas erga me nolit deficere. p̄recoz
itaqz exaudite me nō propter me sed propter
vos vt euadam meritos dolores dānatoz
⁊ intrē in gaudia beatoz. ad que. rē.

In festo exaltatiōis scē cruci sermo p̄m⁹.

Exaltauit lignuz
humile. ita scribit Ezech. xvij. c.
A Jsi. li. xvij. dicit. Palma ē ar-
bor victorialis multū nobilis ⁊ insignis sem-
piterne pulchritudinis ⁊ virtut⁹. Fruct⁹ non
semp cōpetit hominib⁹ qz infert corpor⁹ lesi-
onē ⁊ p̄cipue viridis q nō oīno pueniūt cibo
qz vt refert p̄li. in spe. na. xvij. Quidā mili-
tes Alexandri talib⁹ palmis viridibus sunt
strāgulati. **B**hystice p hāc arborē san-
cta crux itelligit sup quā xps ascēdit. p̄ illd
Lan. vij. Ascendā in palmā. hoc ē in sanctaz
crucē ⁊ apphēdā fruct⁹ ei⁹. i. cetū sanctoz.
⁊ bñ sancta crux cōpaf palme. qz palma tar/
defert fruct⁹. cum autem protulerit fructus

illi sunt sapidi atqz dulces. Sic crux christi
diu fuit infructuosa donec portauit xpm fru-
ctū dulcissimū de quo fidelis anima Lan. ij.
Sub ymbra illius quē desiderabā sedi ⁊ fru-
ctus ei⁹ dulcis gutturi meo. Hec arbor scā ē
victorialis. qz tribuit cōtra hostes victoriaz
Sicut testat Hugo in glo. sup. c. Firmis cre-
dim⁹. de summa trini. ⁊ fide catho. Crux sa-
nitatē restituit bñdictionē impēdit discernit
a p̄fidis liberat a piculis hostes expellit vi-
ctores cōstituit. Jsta sancta crux ē arbor no-
bilissima qz pependit in ea salus mūdi ⁊ fru-
ctus vite quē qui apphēderit est beat⁹. Jō
dicit Greg⁹ ⁊ canit ecclia. Crux fidelis inter
oēs. rē. hui⁹ sancte crucis fruct⁹ nō oib⁹ cō-
petit p̄cipue malis q hanc irreuerentē tractāt
qd figuratū ē. j. Regl. iij. vbi legit q filij is-
rael pugnantes p̄tra philisteos victi sūt ab
eis ⁊ quasi. xxx. milia ceciderunt ab eis et arca
dñi capta ē quā philistei asportauerūt i azo-
tū in templū dagon. Lūqz surrexerūt altera
die azoti diluculo dagon iacebat in terra ca-
put eius ⁊ due palme abscese sunt. Aggraua-
ta ē etiam man⁹ dñi sup azotos ⁊ nati sūt mu-
res in villis ⁊ in agris ⁊ in medio regni eius
⁊ facta ē cōfusio mortis magna in ciuitate q-
usqz reduceret arca ad iudeos. Hanc figurā
exponit Rico. de lyra in glo. litterali dicens
philistei p̄tra filios isrl significabaf bellum
sub Cosdra rege psay p̄tra catholicos i ter-
ra iuda. In quo bello catholici p̄tim sūt occi-
si ⁊ sancta crux q ē arca in qua saluamur a di-
luuio fuit capta ⁊ in terrā persarū portata et
posita ē in phano qd Cosdras fecerat ⁊ ibi-
dē tanqz deū se adorari faciebat. Sz p h q
dagon iacebat in terra ⁊ caput eius abscesus
figurabaf abiectio Cosdre de turri ab hera-
clio ⁊ caput eius abscesum. ⁊ p̄tinuo nati sūt
mures bona agroꝝ conodētes. h ē heraclij
bellatores terras persay deuastantes. Ex q
figura pz q fruct⁹ crucis intulit eis lesiones
eo q credere in eū qui pependit in cruce no-
luerunt. sed ⁊ imperator heraclius crucē in
hierlm portauit ⁊ honorifice exaltauit. Jd-
circo dicere potuit vba p̄dicta. Exaltauit li-
gnū humile. In quib⁹ tria describūt. p̄io
q. b. crux ē beatitudinis cōplemētū ibi exalta-
ui. Scdo p̄tra iimicos firmamētū. Tercio q
ē nre salutē fūdamētū. De p̄mo ē notādum q
psuetudo fuit oli i curijs regū antiqz vt nul-
lus q̄tūcūqz potēs i curiā audebat intrare ad
regē nisi spēaliē a rege vocaret ⁊ si intrabat
nō vocat⁹ statim interficiebat. iō habebant ipsi
reges in manu virgā aureā quā extēdebant
sup intrātes in signū clemētiē ⁊ beatitudinis

tpalis. hec tpalis cōsuetudo fuit pncipalif i curia regis Alueri. sic legif hēster. iij. q. si- ue vir siue mulier nō vocat? interi? i atriu re- gis itrauit absq; vlla cūctatiōe occidebat nī si forte rex aureā virgā ad eū extenderit et in signū clemētie exaltauerit. iō vt hē. c. v. hē- ster regina induta vestib? regalib? stetit in a- trio dom? regie nō audēs intrare. Rex autē sedens sup solū suū vidit hēster stantem et placuit oculis ei? extēditq; ptra eā vga au- reā quā tenebat manu et illa accedēs oscula- ta ē sumitatē vge. Cui rex. Quid vis hēster regina q̄ tua petitiō ē. Si etiā dimidiā ptem regni petieris dabit tibi. hēster autē petiuit p salute iudeoz et ipetrauit. Et tūc p mū bea- titudo sua tpalis fuit ipleta. **O**bstice p asue- rū qui interp̄tat beatitudo xps intelligit q̄ ē eterna oīum fidelīū beatitudo. fm illd Joh. xvij. Hec ē vita eterna vidē vey deuz et quē misisti iesuz xpm. **I**n ipius celesti curia fuit talis cōsuetudo q̄ nullus hoīm audebat intrare q̄tūcūq; iust? q̄ adusq; extēdere hēc pfulgida vga aurea crux signū clemētie et ef- ne beatitudis plemētū. iō. b. Aug. i fmo. hui? festi dicit. Antea nomē cruc erat dāna- tionis signū. nunc vō facta ē res honoris pri- us in damnatione maledicti stabat nūc in oc- casione salutis erecta ē. Hec enī crux inume- rabilīū nobis bonoz cā extitit. hec nos de er- rorib? liberauit. hec nos sedētes in tenebris illuminauit. hec nos a diabolo expugnatore recōciliauit et alienatos restituit in domesti- cos de longinqs fecit p̄ximos. et de pegrinis reddidit ciues. hec ē inimicōz interēptō pa- cis firmamētū et oīūz nobis bonoz thesaur? **P**ropt̄ hāc iā nō habem? morā in solitudi- bus. viam enī veritatis agnouim? nec iā ex- regna positi sum? ianuā enī regiā intrauim? iā ignitas diaboli sagittas nō timem?. fontē enī vite q̄ extinguerent inuenim?. **P**ropter hāc in viduitate mō sponsū recepim?. iā non expauescim? lupū. q̄ bonū pastore iueuim?. **P**ropt̄ hāc nō formidam? tyrannū. regi enī adherem?. hec ille. **E**t ē sciendū q̄ dicit notanē exaltaui. q̄ crux xpi ē exaltata i celo. q̄n deū p̄ez nobis recōciliauit. fm illud apli ad Roma. v. Cū inimici essem? recōciliati su- mus deo p mortē filij eius. q̄n angelos pacifi- cauit. **I**ux illud Col. i. Pacificas p sangui- nē crucis siue que in celis siue que in terr? sūt veniūt ad nos. et vota nra referāt deo. qd fi- guratū fuit Gen. xxvij. vbi legif q̄ Jacob vidit scalā cui? sumitas celos tāgebāt et vi- dit dñm innixū scale et angelos descēdentes

et ascēdentes. Hec scala fm glo. ē sancta crux quā xps ascensur? in celū sibi et suis sequaci- bus erexit. **S**z tūc innixus fuit q̄n in cruce a iudeis affixus fuit angeli tūc descēderūt q̄n ad nostrū ministeriū veniūt. ascēdūt autē q̄n orationes nostras deo offerūt. **S**cdo crux ē exaltata in inferno quādo ipsum expoliāuit fm q̄ dicit apls ad Col. ij. Expolians p̄ci- patus et potestates. i. demones. quia natura lia remanserunt in eis integra qui fuerūt ex- poliati q̄n christ? eduxit de limbo patres. vt dicit Lyrā. **I**ō dixit xps illud Gen. xxij. in baculo meo. i. sancta cruce transiui iordanez istū et nūc cū duabus turmis regrediar. **I**ste due turme fuerūt oēs sancti in limbo detenti qui fuerunt ante legem et qui sub lege q̄s se- cum xps eduxit. **T**ertio crux xpi exaltata ē in mundo. q̄ in locis eminētiōib? ponitur. et hoc in memoriā crucifixi que ē triplex in vi- su et ē passio christi in imaginibus pfigurata in auditu q̄ ē christi passio p̄dicata in gustu. i. sacro altaris p̄gustata. **E**t iā in hoc exalta- ta ē q̄ frontibus fidelīūz imprimif. fm illud Augustini. Crux de penis latronū trāsit ad frontes imperatorum. et hoc quidem necesse est fieri qd figuratū est Exo. xij. vbi sanguis agni iubetur poni super liminaria in vtroq; poste primogenita occiderentur. vbi dicit glo. Superliminare cor: poris frons duo po- stes sunt corpus et cor. **D**ebet ergo crux xpi imprimi in fronte i corpore imitari crucifixū in corde in memoriā recondas. et sic p̄mogeni- ta. i. bona pposita pseruant ne a diabolo ex- tinguant. **I**deo dicit in cano. dis. xj. c. ecclia- sticaz. Salubre ē fidelib? crucis signaculo si- gnari. **Q**uarto exaltabit in iudicio. q̄ fm Lhry. super Math. Crux christi et cicatris- ces radys solis tūcerūt lucidiores qd malis erit valde terribile. cum xps eis dicet. Ego ppter vos hō fact? sū. ppter vos alligat? suz. illus? et totus crucifix? vbi ē tantaz iniuria rū meaz fructus. **E**cce preciū sanguinis mei quē dedi in redēptionē aīaz vraz. vbi ē ser- uitus vester quē mibi p p̄cio sanguinis mei debet. ego sup glām meā vos habui cū esse- de? apparēs hō et villiorē oib? reb? me fecisti. **N**ā oēm rem vilissimā terre ampli? dilexisti q̄ iusticiā meā et fidē. hec ille in psona christi et tū de primo. **Q**uantū ad scdm crux xpi est ptra inimicos terribile firmamētū. **E**t Cir- ca qd notādū Amb. in li. exa. viij. dicē Gallū et leonē terret mus cui? rō ē. q̄ naturalif odi- um ē inf leonē et basiliscū. vt dicē Ysi. Leo igitur cernēs albū gallū estimat basiliscū. **E**t iā dicūt quidā q̄ gallus lapidem p̄ciosuz noie

allectore gignit et portat in vetriculis que gallo obscuro filis et rone istius ut credit leo ipsum timet et abhorret. maxie si albus existit. **S**ymblice gallus significat christum qui secundum prophetiam in spe. na. li. xix. c. iij. Recte sic carnes crude et calide galli posite super mortuum serpentis demunt venenum. sic christi passio super mortem posita a serpente diabolo sauciatum venenum extrahit peccatorum. Quod figuratum fuit Nume. xxi. ubi legitur quod moyses iussu domini exaltauit serpentem enee et omnes qui hunc inspiciebant a mortu serpentum sanabantur. Super quo dicit Augustinus. Fratres ut a peccatis sanemur christum crucifixum intueamur. qui intuebant illum serpentem mortis non pibant serpentem. sic qui intuent fide mortem christi sanantur a mortis peccatorum. hec Augustinus. Iste igitur gallus iesus albus puritate virginali et caris omni peccato. ut dicit Luce. v. Diligit meum candidum et rubicundum electum ex milibus fuit innocenter suspensus in patibulo crucis. ideo ipsius merito timet et abhorret diabolus leo infernalis. quare hoc. certe ideo quod ipse christus per virga regni sui. hoc est per sanctam crucem ipsum percussit et omnes eius principes. secundum illud vaticinium Balaam prophete. Consurgat virga domini israel et percutiet duces Moab. Numeri. xxiij. Moab interpretatur quasi vnus ex prefiguratis significans eos quibus christus dixit Ioh. viij. Vos ex pre diabolo estis. **S**uper quo dicit Origenes in hexame. omet. iij. Virga per quam egrediuntur per quam egypti subijciunt et pharao crux christi est per quam mundi hinc vincunt et princeps huius mundi cum principibus et potestatibus superat et triumphat. ideo secundum doctores contra omnes demonum insidias solus signus crucis factus cum fide et munimine demones depellit et enervat. Et hoc testatur Augustinus in sermone huius festi. ubi signum crucis cum fide et devotione processerit. ibi nullus inimicus nocere poterit. quod admodum patet in vita spa. li. iij. c. lv ubi legitur. quodam tempore duo pharisaei audientes famam beati Antonii perrexerunt ad eum. qui cum inter se quasdam quoniam habuissent despexerunt Antonium quasi imperitum euntes ab eo. inuidia igitur moti quod multi hominum ad illum velut ad famulum dei conuenerunt miserunt ei artemagica demones ut eum perturbarent. sed ille imprefixit fronti suo et pectori suo signaculum crucis appropinquare non audebant. sed ad phariseos reuertebantur. Illi autem iterum potiores miserunt qui nec sic et primi profecerunt. rursum et alios destinaverunt et similiter substituerunt. quod cum vidissent pharisei venerunt et se fieri christianos petierunt. Sed hoc tamen scias. homo qui vult a se totalem inimici potestatem signo crucis effugare debet inimici crimina a corde expurgare.

Idem dicit. b. Augustinus in sermone de vita christiana Rogo vos ut attenti cogitemus quare christiani sumus et crucem christi in fronte portamus. Scire enim debemus. quod non sufficit nobis quod christi nomen accepimus si opera christiana non fecerimus. sicut etiam christianum se dicat et iugiter crucem christi se signet et elemosinas secundum vires suas non fecerit charitate et iusticia vel castitate habere noluerit nihil ei prodest christianum nomen. Et subdit. Magna res est signum christi et crux christi. et ideo preciosum est tantum signaculum ut res magnas et preciosas signare debeat. Quid enim prodest si signum in fronte christi et in oratione portamus et intus inimici crimina et peccata recordamur. Qui enim male cogitat male loquitur male operatur. si se enim dare noluerit quam se signat peccatum illius non minuit. sed augetur. Qui enim ad furtum vel adulterium vadunt si pedem impingerint signant se et tamen de malo opere se non renouent et nesciunt crimine. quod includunt in se magis demones quam excludant. Qui vero cum dei adiutorio vitia peccataque repellit et quod bonum est cogitare simul et implere intendit iuste signum crucis in labijs suis imponit. talia oportet agere qui signum crucis meretur accipere et christianum nomen non ad iudicium sed ad remedium habere. et hoc ad secundum. Quatuor ad tertium ponit in his verbis quod sancta crux est nostre salutis stabile fundamentum. Circa quod notandum. nauta volens secure pemeare speciosam vel aliam aquam latam nauigare necesse est sum opere ut habeat nauem que habeat stabile fundamentum ne a leso fundo ad aliquem maris lapidem dirupit et ipsa aqua intrante submergat. Symblice quilibet homo nauta est per mare huius mundi nauigas. unde diuersi sunt tempestates peccatorum hominum submergere volentium et quosdam iam de facto submerse runt. ita ut dicere possunt cum propheta. Infixus sum in lime profundum et non est substantia et veni in altitudinem maris et tempestas dimer sit me. ps. lxxvij. Si ergo homo euadere volueris homini tempestates valde necessarium est ut habeas nauem salutis. et hec est sancta crux que per mare huius mundi christo regnante subuectur est omnis cetus sanctorum. Ideo dicit Chrysostomus super Mattheum. Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo felici cursu per huius seculi mare habens dominum gubernatorem angelos remiges portas erectas omnium sanctorum choros in medio ipsarum arborum crucis in qua euangeliste fidei velut suspensum flatu spiritus sancti ad portam paradisi et securitatem quietis eterne ducit. hec ille. Hec sancta crux est arca bene fundata que salutem confert non solum

octo animalib⁹ p^{er}seruās a diluuiō. sed utilis est omī populo christiano. Qui hoc exiguo ligno credūt aīas suas mare transeūtes p^{er} nauem liberant. Sap. xliij. Qui p^{er}cordat beat⁹ Aug⁹ in sermone parascueus. Quantū inq̄t valeat lignū cruci aduertit sanctitas vestra. Nā a diluuiō aquarū gen⁹ humanū q̄si arca lignea liberauit. Jō dicit Amb. li. vj. super Lucam. c. xj. Hec est fidei gloria. Si vero intelligas crucē xpī mibi utilis ē et vere utilis per quā mibi mundus crucifixus ē et ego mūdo. Rogemus dominum.

Sermo secundus de sancta cruce.

Benedictū lignū

per quod facta ē iusticia. Sap. xliij. Dicunt naturales et p^{er}sertim J^{er}ozus li. xviij. Balsus ē arbor florum varietatum decora visui et gustui gratiosa. fructum suauitate locūda. in diuersis medicinis efficac. B^{ea}t⁹ Spūaliter hec arbor crucez xpī p^{er}figurat. Recte enī sic hec arbor est pulchra ex floz varietate. sic crux xpī ē decora ex aspersione xpī sanguinis et abūdanti effusione fm qd dicit. b. ap^{osto}ls Andreas. Salue crux q̄ in corpore xpī dedicata es et ex mēbris ei⁹ tā q̄ margaritis ornata. Jō etiā canit ecclesia. Arbor decora et fulgida ornata regis purpura. Etiā sicut malus ē quo ad visū gustumq̄ arbor grata. ita sancta crux ē gratissima visui et gustui hominū deuotoz. q̄ signata est per lignū vite qd erat in medio paradisi cui⁹ affectus aspectusq̄ erat pulcher visui et suauis gustui Gen. ij. Sicut etiā malus in fructuuz dulcedine ē iocūda. sic sancta crux protulit dulcissimū fructū iesum xpī. Jō dicit beatus Amb. sup. Beati immaculati. Sic mali poma odorē gratū habēt vt ceterozum pomozum rū fragrantia vincant. Sic christus affixus ad lignū sicut pomū pendēs in arbore odorē gratū habet. odorē mundane fundebat redēptionis qua peccati grauis deterfit fetorez. et vnguentū potus et vite effudit. Et subdit. Tanq̄ mal⁹ in lignis silue. ita cōsobrin⁹ me⁹ in medio filioz. eo q̄ sup pphas et ap^{osto}los intima corda sua xboz suauitate mulcebat sed nō solū odor. verū etiā cib⁹ suauis ē in malo. ergo cib⁹ suauis ē xpī. In ymbra inq̄t eius quē desiderabā sedi et fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. hec Amb. Etiā sicut malus in medicinis ē virtuosa ita vt multi ex ea capiunt corporis sanitatē. Ita crux christi fuit tā virtuosa medicina vt salutē ferret mūdo. Teste Amb. de efficacia sancte crucis. Crux inquit xpī salutē humano generi cōtulit. grāde cru-

cis sacramētū. Et si intelligamus per hoc lignū mūdos ē redempt⁹. iō bñ dicit. lignū bñdictū. sicut dicūt verba thematis. In quib⁹ inq̄ crux xpī a duob⁹ pncipalib⁹ cōmēdat. Primo a glōsa exaltatione. ibi. Bñdictum lignū. Secūdo a gratiosa salutatione. ibi. p qd facta est iusticia. De primo ē notandum fm naturales arbor de quāto dulciores fac fructus de tanto magis exaltat seu in altū se extendit. Sicut videm⁹ q̄ pom⁹ q̄ dulces portat fruct⁹ magis dilatat. ita pbat Raban⁹ sup ps. de cedro qui fructū gerit suauissimū et miri odoris gratissimiq̄ saporis. iō ē arbor altissima oīum arborz dñā et regina. et hec rō pōt ēē. q̄ dulcedo inclusa ramos arboris finit grati⁹ delectari. R^{ati}onab⁹ que vnq̄ arbor inter oēs arbores totius mundi tā dulciore fructū ptulit quēadmodū arbor sancte crucis. Certe nulla. nō balsam⁹ cui⁹ fructus seu odor fm p^{er}li. li. xij. omnib⁹ arborib⁹ preferē. nō amigdalus cui⁹ fruct⁹ ē gratissim⁹. vt dicit Arc. in li. de plant. Sz crux p^{er} omnibus tulit fructū dulcissimū christū iesū. quia fm Bern. in sermone dulcis est in noīe dulcis ē in voce. dulcis est in opere qui et dulcissim⁹ apparebit in dīnitatis fructiōe. Jpe dicit etiā Eccl. xxliij. Spūs me⁹ sup mel dulcis et hereditas mea sup mel et fauū. Idcirco crux merito ē glōse exaltata et bñ cedro ē p^{er}pata. duplici rōne B^{ea}t⁹ p^{er}io q̄ recte sic cedrus d^{icitur} vili et humili ramusculo et infructuoso i arborē altā et fructuosā exaltat. Ita crux sancta q̄ pri⁹ fuit lignū hūile et vile. q̄ hūmōi crucez d^{icitur} lignis vlib⁹ parabant. Nūc aut^{em} p^{er} passionē xpī est exaltata et hec vilitas in preciositate mutata et infructuositas in magnā fertilitate. Et maledictio q̄ h^{ab}et Deuf. xxviij. Maledictus est qui pendet in ligno nūc versa ē in bñdictionē eternā. ita vt canit ecclesia. O crux bñdicta q̄ sola fuisti digna portare. Ita dicit Bern. de exhortatiōe et passione dñi. Quis ergo crucē amplius timeat. q. d. ex q̄ vilitas et maledictio ē ablata ve q̄ eam timeat. ipe sibi testis ē q̄ latro est. In cruce pendit omnis fruct⁹ vite. q̄ iā ē arbor vite in medio paradisi Jpa est mestoz solatio. Et subdit. Circūire possum dñe celum et terrā mare et aridam et nunq̄ te inuenio nisi i cruce ibi dormis ibi pascis ibi cubas in meridie. Crux christi tua fides ē cui⁹ latitudo charitatis longitudo loganimitatis altitudo spes profundū timor. in hac cruce suspēdit a terra et dulcia poma de ligno vite decerpit. hec Bern. Secūdo cedrus ē arbor pulchra semp retinens virores suū. et insup olfactū odoriferum intantuz vt

Sermo

ei^{us} p^{ri}ntia odor de orto expellit serpentes ⁊
fugat o^{mn}ia a^{li}alia venenosa nō valētia p^{re}sentia
sustinere vt dicit Raban^{us} sup p^{re}s. Ita crux
sancta est arbor tam sancta vt silua talem nec
fronde flore nec germine protulit nec p^{er}fert i
eternū. Et ē adeo odorifera vt de ip^sa p^{ot} di
ci. Odor tu^{us} sup o^{mn}ia p^{re}ciosa vnguēta vbi nec
nō fuerit seu p^{re}cesserit ibi habitāt serpētes in
fernales. **E** De hoc refert Greg^{orius}. iij. dia
lo. q^{uo}d quedā sanctimonialis ingrediēs ortū
⁊ lactucā p^{er}spiciēs cōcupiuit eā q^{uod} signo cruci
oblita autēde momordit. s^{ed} arrepta a diabolo
p^{er}tinuscecidit. Cū autē. b. Equat^{us} ad eā ve
nisset diabolus clamare cepit ac dicere. Ego
quid feci sedebā sup lactucā illa venit ⁊ mo
mordit. sed tū ad imperiū ei^{us}dē viri mox ex
iuit. Vbi autē sancta crux fuerit ibi diabol^{us}
latitare nō poterit. q^{uod} hec ē scutū q^{uo}d oppoⁿⁱt
scitib^{us} suis ⁊ tēptationib^{us}. q^{uo}d iubet sumere. b.
ap^{osto}ls ad Eph^{esios}. vj. In o^{mn}ib^{us} sumētes scutum
fidei in quo o^{mn}ia tela neq^{ue}ssimi extinguere pos
sum^{us}. Hec sancta crux ē expauentaculū q^{uo}d i
orto eccl^{esi}e xp^{istu}s erexit ortulan^{us} vt leo rugiēs
aut mala bestia demon nō intret. Ideo dicit
Amb^{rosius}. sup p^{re}s. ex viij. Crux christi iudeis scā
dalū. gentibus stulticia et obprobrium. mei
virtus ē. p^{er} quā aduersariū repello seculū vin
co illis insipientia mihi sapientia p^{er} quā sic in
sipienti laq^{uo}s euado. ⁊ h^{ic} p^{ro}bat. b. Greg^{orius}. i dia
logo de quodā iudeo q^{ui} virtute crucis laq^{uo}s
diaboli euasit dicēs. Iude^{us} quidā iter faci
ens ⁊ cum diē inclinare cerneret vt vbi mane
re posset reperisset in quodā tēplo appolonis
ad manēdū se contulit. ⁊ licet nihil crederet
virtutis eē in cruce christi ⁊ tū signo crucis
more christianor^{um} se munīuit. nocte igi^{ter} me
dia euigilans vidit malignor^{um} spiritū turbā
⁊ ille q^{ui} p^{er}erat i eor^{um} medio p^{re}sedit ⁊ singulorū
facta suscitabāt q^{uod}ten^{us} vnusq^{ue}q^{ue} q^{uo}d tū egisset
nequitie inueniret. sciscitat^{us} o^{mn}ib^{us} precepit
vt q^{ue}rerent q^{ui} nā eēt ille q^{ui} in tēplo iacere p^{ro}lu
meret. Cū sp^{iritu}s eū crucis signaculo viderēt
⁊ missi sp^{iritu}s vehemēt^{er} palpitarent ⁊ signatū
signaculo crucis viderēt territi exclamauerūt
Vere vas vacuū sed signatū. ad hāc vocem
disparuerūt turbe malignor^{um} spiritū ⁊ iude
us sacrū baptisma ab Andrea fundens. ciui
tatis ep^{iscop}o mox recepit. Ita etiā legi^{mus} de q^{uo}dā
viro q^{ui} semp^{er} feria sexta audire missaz de san
cta cruce volebat quā ⁊ suis denarijs cōpa
bat. Cū autē mortu^{us} fuisset. demones ip^sm se
cuti sunt vsq^{ue} ad iudiciū ⁊ in iudicio obiece
runt q^{uo}d passionē dñi etiā in mēte raro habu
isset ⁊ etiā sanctā crucē minime honorasset.
angelus ei^{us} aū eū itās p^{ro}tulit denarios q^{ui}b^{us}

missam p^{ro}pauit. ⁊ in quib^{us} erat signū crucis.
quos cū demones vidissent statim euauerūt
⁊ sic iste laq^{uo}s eor^{um} ⁊ insidias euasit. ⁊ h^{ic} tū d^{omi}n^{us}
p^{ri}mo. Quantū ad secundū p^{ro}mendat sancta
crux a gratiosa salutatiōe cū addit. p^{ro} q^{uo}d fa
cta ē iusticia. vbi sciendū. b. Greg^{orius}. in p^{re}fatio
ne dicit. Qui salutē humano generi in ligno
crucis cōstituit vt vnde mors oriebat^{ur} inde
vita resurgeret. Sed q^{uod} p^{ro} lignū vetidū para
disi mors ⁊ dānatio venit fin q^{uo}d h^{ic} Ben^{edictus}. ij.
vbi dixit dñs ad adā. Ex ligno paradisi co
mede. De ligno autē scie boni ⁊ mali ne come
das. In quacūq^{ue} enī hora comederis morte
morieris sicut ⁊ factū fuit. Iō etiā n^{on}ce fuit
vt h^{ic} p^{ro} lignū saluaret^{ur} ⁊ p^{er}ctm ei^{us} remitteret^{ur}
fin illud. j. p^{ro} p^{er}ct. ij. p^{ro} peccata nostra ipse p^{ro}tu
lit in corpore suo super lignum crucis vt pec
catis mortui iusticie viuam^{us}. q^{uo}d approbat.
Iohes ap^{osto}ls dicens Apoc^{alypsis}. j. Qui dilexit nos
⁊ lauit nos a peccatis nostris sanguine suo.
Et h^{ic} nō solū fecit xp^{istu}s in cruce sed iam in ce
lo residens adhuc multos p^{er} virtutem crucis
saluat gratiose. Refert enī Jacob^{us} ianuen^{us}
q^{uo}d in syriam ciuitatem Baruch quidam xp^{ist}i
anus sua annua pensione h^{ab}ns hospitiiu^m cru
cis tū imaginē contra lectuli faciē in pariete
affixerat. ⁊ ibi adoratiōes quottidie fecerat.
p^{ro}st annū x^{risti}o aliā domū locauit ⁊ imaginē
ibidē obliuione reliq^{uit}. Quidā iude^{us} v^{er}o p^{ro}di
ctā domū p^{ro}duxit. ⁊ die quadā vnū de iude
is ad cōuiuium inuitauit. Inter epulas autē
ille q^{ui} inuitat^{us} erat casu circūspiciens sancte
crucis in pariete p^{ro}ueⁿⁱt imaginē ⁊ in illum q^{ui}
se inuitauerat ira fremēs cur imaginē naza
reni tenere audeat p^{ro}minat^{us}. Ille autē cū i p^{ro}di
cta domo imaginē vidisset de q^{uo}d dicebat peni
tus ignorabat. tunc ille placitū se simulās va
le dixit. ⁊ ad p^{ri}ncipē sue genti abiens iude^{us}
illū de h^{ic} q^{uo}d viderat accusauit. Iudei igi^{ter} cō
gregati ad domū ei^{us} p^{ro}uenerūt ⁊ visa imagle
illū duris p^{ro}tumelijs afficiūt ⁊ extra synago
gā seminiūū p^{ro}iciūt. imaginē v^{er}o pedib^{us} con
culcātes. tunc in ea dñice passiōis siq^{ue} ⁊ passi
onis obprobria renouauerūt. Cū x^{rist}o lancea
lar^{um} p^{ro}forassent p^{ro}tin^{us} sanguis ⁊ aq^{ua} riuul^{us} ex
iuit ⁊ suppositū vas impleuit. stupefacti iudei
sanguinē illū ad synagogas detulerūt ⁊ o^{mn}es
infirmi ex eo inuncti sanabant^{ur}. Tunc iudei
episcopo loci illius o^{mn}ia per ordinem nar
rauerūt ⁊ baptismū ⁊ fidē xp^{ist}i vnanimi^{ter} su
sceperūt. ⁊ o^{mn}es in eccl^{esi}as suas synagogas
conuerterunt. ⁊ sic multitudo iudeorū a di
abolo ē ablata per crucem christi saluata. iō
potuerunt demones dicere illud quod scri
bit Greg^{orius} nazenzenus in quodam sermone.

de resurrectione. **S** crux illa fallens gaudia nostra et percutiens dāna nostra p lignū ditan sumus. p lignū ecce subuertimur. perijt potestas illa cūctis semp populis formidanda. nullusq sub corde nostro palpitāt. Sed q ē gemendū magis insultat nūq̄ antiqui flet? siluerūt. nūc autem nostri resonent vlulat? Et hoc quo ad secundum.

Sermo p̄m de scō Maththeo apostolo et euangelista.

Sequere me et re

lictis omnibus secutus est illum

Matth. ix. Dicit naturales q luna natura liter et necesse sequitur motū solis. qz ab eo sē per immediate illuminat. vt dicit Grego. li. elemētoz. Et quāto soli pl? appiāt tāto pl? d suo lūe pducit et p̄dit ex pte t̄re imo pl? ex pte sup̄iori illustrat. iō qn soli p̄iungit nihil luminis ad terrā dirigit. s; ex pte celi et plena illuminatione p̄sistit. qn soli opponit tota ad terrā et nihil ad celū illustrat. vt dīc Beda. Macrobi? **A**byssice p lunam vagi et stulti peccatores designant quoz heu multi sunt iuxta illd Eccl̄s. j. Stultoz infinit? ē nūmer? Recte sic luna nūq̄ ē stabilis sed semper hinc inde vagatur. sic peccator de vno i aliud labit peccatū. Teste sapiēte. Stult? inquit peccator vt luna mutatur. Eccl̄i. xxvij. Ideo si vult a christo illuminari valde neces sariū ē ei vt sequat xpm verū solē iusticie sic iubet ps. Accedite ad eū et illuminamini. qz quāto hō vero soli appropiquat et vana mūdi despiciat tanto plus de mundi gl̄ia non curat. et celeste p̄miū accipiet. qz vt dicit Julia nus in sua passione. Contētus mundi regna celestia accipiat. Renūciatio parentū cōsor tiū sit angeloz. parui tēporis tribulatio eter nā inuenit requiē. Si aut peccator opponit xpo soli clarissimo tūc in mūdo honoratur et celesti lumine p̄uat. qd testat Ihd. Lōge in q̄ta deo ē anim? cui? hec vita dulcis ē. Quā tū enī se vnusq̄sq mūdi delectationib? occupa tm a charitate dei se sepat. Cui alludit. b Greg? sup Ezech. Quāto circa terrena mē plus satagit tanto in his q sunt celestia min? videt. qd pz in aplo Maththeo. Hic cū terre nis inhiabat xps ipm minime illustrabat. s; clar? apud hoies videbat. Iō vt ab ipso illu straret xpo necesse fuit vt ipm sequerē vocatē. et vocatō figurata fuit. iij. Reg. xix. vbi legit q helias inuenit helyseū arantē misit sup eum palliū suū. et ille statim relictis bo bus quibus arabat cucurrit p heliā et transiens tulit par boū et mactauit et coxit carnes

et dederūt populo et comederūt et tūc surgēs secutus ē eū. **A**byssice ver? helias xps inuenit helyseū. hoc ē Maththeū arantē i cāpis. i. auare bona rapientē alienis q sedebat quasi publican? in teloneo. sed christ? misit palliū suū. i. diuinitatē palliatā sup eū. quia fm glo. quidā diuini radij ab ei? intuitu elu cebāt. quib? quos voluit attrahebat. iō ipse statim reliquit oia currens p xpm. qd testa tur venerabil? Beda sup Lucā. vt pauperez xpm Maththe? tā gressū q̄ affectu seque retur reliquit volūtariē ppriā q̄ solebat pri? rape aliena. et sic de pprijs facultatib? fecit domi no p̄uiniū et amīc. vt hī Luc. v. q̄ facto sur gens secut? ē eū. vt sonāt verba p̄assumpta In quib? tria p̄ncipalit? describunt. Primo vocatio diuine pietatis. ibi. sequere me. Se cūdo abiectio hūane prauitatis. ibi. et relictis omnibus. Tertio imitatio festine humilitat? ibi. secut? ē eum. Circa p̄mū ē notandū. hō libenti? sequit? sapientē ductorē q̄ malum se ductorē. qz bon? ductor ducit vias securas. Quis interdum asperas. S; malus seductor ducit inseguras vias vbi tandē hō ducitur i latrones. Figura p̄mi p̄cessit in Moyses qui fuit ductor filioz isrl̄ ex egypto q̄ duxit eos p vias securas ne inciderēt in man? inimicorū Quis eos aliqui p asperas solitudines duxit vt pz Exo. p totū. Sed figura scōi p̄cessit in Joab milite dauid qui fidelem militē Uriaz iussu dauid duxit in aciem belli vbi pug erat fortissima. et relicto eo fugit et incidit ille i ma nus inimicorū. vt hī. ij. Reg. xj. **A**byssice duos habem? ductores xpm et diabolū diabol? ducit vias vald inseguras. s. ad auariciā et ad voluptatē et ad seq̄ces suos. dīc il lud Sap. ij. Venite fruamur bōis et vtamur creatura tanq̄ i iuuētute celerit? vino p̄cioso et yngēl nos impleam? et n̄ p̄treat nos flos cāpi. coronem? nos rosas anq̄ marcescāt et nul lū p̄ratū sit q n̄ p̄trāseat luxuria n̄ra. ille heu mal? ductor multos h; imitatores. qz sensus et cogitationes hoim p̄ni sūt ad malū ab ado lescētia sua Gen. viij. citi? ab ipso seducit. s; via ista ducit veracit? ad malū finē. fm illud. Ihd. xiiij. Est via q̄ videt hōi iusta. nouis sima at ei? ducit ad mortē. s. culpe et gehēne. ecōtra at xps quasi ver? moyses ducit vias se curissimas vbi hō nullū patiet detrimētū qz uis hoib? ape videant. Ideo dīc Ihd. iij. Quā sapie m̄rabo tibi ducā te p seītā eq̄tatis quā cū igress? fuer? n̄ artabūt gress? tui et c̄rēl nō hēbi offēdicl̄m Et hoc p̄p̄dēs aiaduertit b. Mat. iō tāq̄ sapiēs hō viā diaboli reliq̄t et vocatē ihm secut? ē. ita vt d ipso exponi p̄t